

P7_TA(2014)0171

Sytuacja w Iraku

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w Iraku (2014/2565(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iraku, w szczególności rezolucję z dnia 10 października 2013 r. w sprawie niedawnych aktów przemocy w Iraku¹,
 - uwzględniając Umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Iraku z drugiej strony, a także uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie umowy o partnerstwie i współpracy między UE i Irakiem²,
 - uwzględniając wspólny unijny dokument strategiczny Komisji dla Iraku na lata 2011-2013,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych dotyczące Iraku, w szczególności konkluzje z dnia 10 lutego 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Catherine Ashton w sprawie Iraku, w szczególności oświadczenia z dnia 5 lutego 2014 r., 16 stycznia 2014 r., 18 grudnia 2013 r. i 5 września 2013 r.,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie zabójstw na mieszkańcach Camp Hurriya,
 - uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Iraku z dnia 10 stycznia 2014 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego stroną jest Irak,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że przed Irakiem nadal stoją poważne wyzwania polityczne, społeczno-gospodarcze i w zakresie bezpieczeństwa, oraz mając na uwadze, że jego scena polityczna jest wyjątkowo rozczłonkowana i naznaczona przemocą i polityką o podłożu religijnym, co bardzo niekorzystnie wpływa na uzasadnione dążenia narodu irackiego do pokoju, dobrobytu oraz prawdziwej przemiany demokratycznej; mając na uwadze, że Irak boryka się z najsilniejszą falą przemocy od 2008 r.;
- B. mając na uwadze, że chociaż Irak zdołał przywrócić produkcję ropy niemal do pełni swoich

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0424.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0022.

możliwości, rosną nierówności społeczne, ponieważ państwo irackie wciąż nie jest w stanie zapewnić swoim obywatelom podstawowych usług, takich jak regularne dostawy elektryczności w lecie, dostęp do czystej wody i publiczna opieka zdrowotna;

- C. mając na uwadze, że zgodnie z danymi opublikowanymi w dniu 1 lutego 2014 r. przez misję pomocową ONZ w Iraku dotyczącymi liczby ofiar aktów terrorystycznych i przemocy, które miały miejsce w styczniu 2014 r., łączna liczba zabitych Irakijczyków wynosi 733, natomiast liczba rannych 1 229; mając na uwadze, że dane za styczeń 2014 r. nie obejmują ofiar toczących się walk w prowincji Al-Anbar ze względu na problemy z weryfikacją i ustaleniem statusu zabitych i rannych;
- D. mając na uwadze, że tocząca się wojna domowa w Syrii doprowadziła do pogorszenia sytuacji w Iraku; mając na uwadze, że wojna ta przenosi się na teren Iraku, a bojownicy – w szczególności bojownicy Islamskiego Państwa w Iraku i Lewancie (ISIL) – rozszerzają swoje działania na terytorium Iraku;
- E. mając na uwadze, że w dniu 10 stycznia 2014 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ potępiła ataki ISIL na ludność iracką, będące próbą destabilizacji kraju i regionu,
- F. mając na uwadze, że rząd premiera Nuriego al-Malikiego nie rozwiązał obaw mniejszości sunnickiej; mając na uwadze, że polityka oczyszczania kraju z wpływów partii Baas realizowana w oparciu o ustawę o sprawiedliwości i odpowiedzialności doprowadziła do usunięcia głównie sunnickich urzędników, co nasiliło odczucie, że działania rządu mają charakter wyznaniowy; mając w szczególności na uwadze, że usunięcie przez rząd istniejącego od roku sunnickiego obozu demonstrantów w Ar-Ramadi w dniu 30 grudnia 2013 r. doprowadziło do brutalnej konfrontacji w prowincji Al-Anbar; mając na uwadze, że w rezultacie w Al-Falludży i innych miastach prowincji Al-Anbar od grudnia 2013 r. dochodzi do starć między siłami rządowymi i bojówkami ISIL;
- G. mając na uwadze, że w dniu 13 lutego 2014 r. ponad 63 000 rodzin (według wyliczeń ONZ ponad 370 000 osób) dotkniętych walkami w prowincji Al-Anbar zostało zarejestrowanych jako uchodźcy wewnętrzni; mając na uwadze, że wiele osób uciekło w inne części kraju, w tym do Karbali, Bagdadu i Arbeli, a inni szukają bezpieczeństwa w oddalonych wsiach prowincji Al-Anbar lub nie mogą uciec przed walkami; mając na uwadze, że ludzie ci żyją w niepewnych warunkach, zasoby żywności i wody pitnej kurczą się, warunki sanitarne są złe, a dostęp do opieki zdrowotnej jest ograniczony;
- H. mając na uwadze, że nieprzerwanie przeprowadzane są śmiertelne zamachy bombowe w całym Iraku – takie jak zamach z 5 lutego 2014 r. na irackie ministerstwo spraw zagranicznych – które dotyczą głównie obszarów zamieszkałych przez szyitów, a jednocześnie ucieczki więźniów zwiększają liczbę członków ekstremistycznych bojówek;
- I. mając na uwadze, że w dniu 25 grudnia 2013 r. w atakach bombowych w chrześcijańskich dzielnicach Bagdadu zabito co najmniej 35 osób, a wiele osób zostało rannych; mając na uwadze, że uważa się, że od 2003 r. co najmniej połowa irackich chrześcijan opuściła kraj;
- J. mając na uwadze, że w dniu 5 lutego 2014 r. zaatakowano w Bagdadzie irackie ministerstwo spraw zagranicznych, a w dniu 10 lutego 2014 r. w mieście Mosul w prowincji Niniwa zaatakowano konwój przewodniczącego parlamentu Osamy al-Nujajfię;
- K. mając na uwadze, że federalny rząd Iraku i regionalny rząd Kurdystanu nadal nie mogą

dojść do porozumienia co do sposobu podziału zasobów mineralnych Iraku, przy czym oczekuje się, że nowy ropociąg będzie przepompowywał 2 mln baryłek ropy miesięcznie z Kurdystanu do Turcji, zaś rząd centralny przygotowuje skargę sądową przeciwko prowincji;

- L. mając na uwadze, że dużą część społeczeństwa nadal dotyczą poważne problemy społeczne i gospodarcze, takie jak powszechne ubóstwo, wysokie bezrobocie, stagnacja gospodarcza, degradacja środowiska i brak podstawowych usług publicznych;
- M. mając na uwadze, że akty przemocy i sabotażu utrudniły wysiłki mające na celu ożywienie gospodarki niszczonej przez dziesięciolecia konfliktów i sankcji; mając na uwadze, że Irak posiada trzecie co do wielkości złoża ropy naftowej na świecie, ale ataki, korupcja i przemyt zrujnowały eksport; mając na uwadze, że poważnie ucierpiała tkanka społeczna kraju, również jeżeli chodzi o dawny poziom równości kobiet;
- N. mając na uwadze, że zarówno rząd, jak i ugrupowania ekstremistyczne systematycznie i w coraz większym stopniu podważają wolność prasy i mediów; mając na uwadze, że doszło do ataków na media i dziennikarzy oraz do objęcia ich cenzurą, a zgodnie z doniesieniami Reporterów bez Granic media mają zakaz informowania o sytuacji w prowincji Al-Anbar; mając na uwadze, że Irak został wymieniony jako kraj „nie wolny” przez organizację Freedom House w jej raporcie z 2014 r. dotyczącym wolności prasy na świecie;
- O. mając na uwadze, że w konstytucji irackiej zagwarantowana jest równość wszystkich obywateli wobec prawa, jak również „prawa administracyjne, polityczne, kulturowe i do edukacji, które przysługują poszczególnym narodowościom”;
- P. mając na uwadze, że w umowie o partnerstwie i współpracy między UE i Irakiem, a zwłaszcza w klauzuli dotyczącej praw człowieka, podkreślono, że dialog polityczny między UE a Irakiem powinien skupiać na prawach człowieka i na wzmocnieniu instytucji demokratycznych;
- Q. mając na uwadze, że w listopadzie 2013 r. przyjęto poprawki do irackiej ordynacji wyborczej, które utorowały drogę wyborom powszechnym, które mają się odbyć dnia 30 kwietnia 2014 r.;
- R. mając na uwadze, że UE potwierdza, że jest zdecydowana pomagać Irakowi w procesie tworzenia demokracji, przypominając, że jedność i integralność terytorialna Iraku są niezbędne, by stworzyć bezpieczne i prosperujące państwo dla wszystkich jego obywateli i by przywrócić stabilność w całym regionie;
- S. mając na uwadze, że rada współpracy między UE a Republiką Iraku odbyła swoje pierwsze posiedzenie w Brukseli w dniu 20 stycznia 2014 r.; mając na uwadze, że rada współpracy, która spotyka się w ramach umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Irakiem, potwierdziła zobowiązanie obu stron do dalszego umacniania stosunków; mając na uwadze, że UE będzie nadal wzmocniać współpracę we wszystkich obszarach wspólnego zainteresowania, zapewniając ukierunkowaną pomoc we wspólnie uzgodnionych dziedzinach;
- T. mając na uwadze, że irackie władze nadal wykonują karę śmierci; mając na uwadze, że szefowie misji UE w Bagdadzie wspólnie podpisali oświadczenie w sprawie Światowego Dnia przeciwko Karze Śmierci w październiku 2013 r., wyrażając w nim głębokie zaniepokojenie stosowaniem kary śmierci przez Irak, oraz wezwali rząd Iraku do

wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci;

- U. mając na uwadze, że toczy się potężna kampania zbrojenia Iraku, która obejmuje sprzedaż sprzętu wojskowego na ogromną skalę;
1. stanowczo potępia niedawne akty terroryzmu i coraz częstsze przejawy przemocy na tle religijnym, niosące ze sobą niebezpieczeństwo ponownego popadnięcia kraju w konflikt na tle religijnym i powodujące poważne obawy wystąpienia konfliktów na tle religijnym w całym regionie; podkreśla, że mimo iż do przemocy dochodzi wzdłuż linii podziałów religijnych, jej przyczyny mają podłoże bardziej polityczne niż wyznaniowe; składa kondolencje rodzinom i przyjaciółom osób zmarłych i rannych;
 2. zdecydowanie potępia ataki ISIL w prowincji Al-Anbar oraz popiera wezwanie skierowane przez Radę Bezpieczeństwa ONZ do ludności Iraku, w tym do irackich plemion, przywódców lokalnych i irackich sił bezpieczeństwa w prowincji Al-Anbar, o współpracę przy zwalczaniu przemocy i terroru; podkreśla, że ISIL jest objęte embargiem na broń i zamrożeniem aktywów na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (1999 r.) i 2083 (2012 r.) oraz podkreśla znaczenie szybkiego i skutecznego wdrożenia tych środków;
 3. jest głęboko zaniepokojony wydarzeniami w prowincji Al-Anbar oraz dużą liczbą uchodźców wewnętrznych, którzy uciekli z obszarów objętych konfliktem; wzywa do umożliwienia dostępu pomocy humanitarnej do Al-Falludży; wzywa rząd Iraku, aby spełnił swój obowiązek ochrony ludności cywilnej w Al-Falludży i w innych miejscach; zachęca rząd Iraku do kontynuowania współpracy z misją pomocową ONZ w Iraku i organizacjami humanitarnymi w celu zapewnienia pomocy humanitarnej; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki ONZ zmierzające do zapewnienia pomocy osobom cierpiącym z powodu walk w prowincji Al-Anbar pomimo przeszkód wynikających z pogarszającej się sytuacji bezpieczeństwa i ciągłych działań w prowincji;
 4. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Komisję, by wspierały rząd iracki i misję pomocową ONZ w Iraku we wszelkich wysiłkach na rzecz ochrony ludności cywilnej w Al-Falludży i innych miejscach, tak by spróbować zapewnić ludności cywilnej uwięzionej w strefie walk bezpieczne wydostanie się z tej strefy i bezpieczny powrót uchodźców wewnętrznych, jak tylko będą do tego odpowiednie warunki;
 5. wzywa iracki rząd do zajęcia się długofalowymi kwestiami przyczyniającymi się do braku stabilności kraju, w tym uzasadnionymi obawami mniejszości sunnickiej, poprzez podjęcie ogólnonarodowego dialogu w sprawie zreformowania ustawy o sprawiedliwości i odpowiedzialności, powstrzymanie się od wypowiedzi podżegających do nienawiści na tle religijnym oraz wprowadzenie środków mających na celu pojednanie narodowe; odrzuca apele o utworzenie sunnickiego regionu federalnego w Iraku, które miałyby stanowić rozwiązanie obecnego konfliktu, ponieważ doprowadzi to prawdopodobnie do nasilenia podziałów religijnych i przemocy;
 6. zauważa z zaniepokojeniem rozprzestrzenianie się aktów przemocy z konfliktu w Syrii; apeluje do irackiego rządu o podjęcie intensywnych działań na rzecz odizolowania Iraku od wojny domowej w Syrii przez powstrzymanie się od popierania którejkolwiek ze stron konfliktu i przez uniemożliwienie bojownikom, zarówno sunnickim, jak i szyickim, przedostawania się z Syrii i do Syrii;
 7. jest głęboko zaniepokojony ciągłym stosowaniem przemocy przeciwko ludności cywilnej,

najsłabszym grupom społecznym i wspólnotom wyznaniowym; wzywa rząd Iraku i wszystkich przywódców politycznych do podjęcia działań niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony wszystkim osobom w Iraku, zwłaszcza członkom grup najbardziej narażonych, czyli kobietom, dziennikarzom, młodym ludziom, działaczom na rzecz praw podstawowych, działaczom związkowym i wspólnotom wyznaniowym, w tym chrześcijanom; apeluje do rządu Iraku o zapewnienie przestrzegania przez służby bezpieczeństwa zasad praworządności i norm międzynarodowych;

8. popiera wysiłki UE zmierzające do wspierania Iraku w promowaniu demokracji, praw człowieka, dobrego rządzenia i rządów prawa, w tym poprzez opieranie się na doświadczeniach i osiągnięciach misji EUJUST LEX-Irak, która niestety zakończyła swój mandat w dniu 31 grudnia 2013 r., a także wysiłki misji pomocowej ONZ w Iraku i specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ w celu pomagania rządowi Iraku we wzmacnianiu demokratycznych instytucji i procesów, popieraniu rządów prawa, ułatwianiu dialogu regionalnego, usprawnianiu świadczenia podstawowych usług i zapewnianiu ochrony praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje program budowania potencjału zainicjowany w dniu 22 stycznia 2014 r., finansowany przez UE i wdrażany przez Biuro ONZ ds. Obsługi Projektów w celu wsparcia irackiej wysokiej komisji ds. praw człowieka w realizacji jej mandatu upowszechniania i ochrony praw człowieka w Iraku;
9. z zadowoleniem przyjmuje zmianę prawa wyborczego Iraku w dniu 4 listopada 2013 r., która utorowała drogę wyborom powszechnym, które mają się odbyć dnia 30 kwietnia 2014 r.; podkreśla, że wybory te mają duże znaczenie dla dalszej realizacji przez Irak demokratycznych przemian i apeluje do wszystkich zainteresowanych stron o dopilnowanie, aby wybory te były pluralistyczne, przejrzyste, wiarygodne i terminowe; wzywa ESDZ, by w jak największym stopniu wspierała rząd iracki w praktycznych przygotowaniach;
10. jest głęboko zaniepokojony wysoką liczbą egzekucji w Iraku; wzywa władze irackie do wprowadzenia moratorium na wykonywanie wszystkich kar śmierci; uważa, że pierwszorzędne znaczenie ma reforma systemu sądownictwa, tak aby przywrócić poczucie bezpieczeństwa wśród obywateli Iraku, oraz że reforma ta powinna objąć przegląd ustawy o przeciwdziałaniu terroryzmowi, która przewiduje znacznie słabszą ochronę podejrzanych i aresztowanych niż kodeks postępowania karnego, oraz wzywa do położenia kresu bezkarności, zwłaszcza wśród oddziałów bezpieczeństwa państwowego;
11. wzywa wszystkie państwa i podmioty niepaństwowe do przestrzegania wolności prasy i mediów oraz do ochrony dziennikarzy i mediów przed przemocą; uznaje, że wolna prasa i wolne media są podstawowym elementem sprawnie funkcjonującej demokracji, zapewniającym dostęp do informacji i tworzącym platformę dla obywateli;
12. wzywa UE do opracowania wspólnego stanowiska na rzecz zakazu stosowania amunicji zawierającej zubożony uran oraz do udzielenia wsparcia w leczeniu ofiar – w tym ofiar broni chemicznej – i ewentualnych działaniach na rzecz odkażania dotkniętych obszarów;
13. uważa, że niedawne rozmowy między E3+3 a Iranem również stworzyły Irakowi okazję do stabilizacji, o ile wszystkie sąsiadujące mocarstwa przestaną ingerować w wewnętrzne sprawy tego kraju;
14. zdecydowanie potępia ataki rakietowe na Camp Hurriya w dniu 26 grudnia 2013 r., które według różnych relacji spowodowały śmierć kilku mieszkańców tego obozu, a wiele osób

zostało rannych; podkreśla, że okoliczności tego brutalnego ataku muszą zostać wyjaśnione; wzywa władze irackie do zwiększenia środków bezpieczeństwa wokół obozu w celu ochrony mieszkańców przed dalszą przemocą; nalega na rząd Iraku, by znalazł sprawców ataku i pociągnął ich do odpowiedzialności; zauważa, że UE zachęca wszystkie strony do ułatwienia Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców jak najszybszego przeniesienia mieszkańców Camp Hurriya do stałego i bezpiecznego miejsca poza Irakiem;

15. wzywa swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, rządów i parlamentom państw członkowskich, rządowi i Radzie Reprezentantów Iraku, regionalnemu rządowi Kurdystanu, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.